

WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-I.431.44.2023

Łódź, 12 grudnia 2023 r.

Pan

Andrzej Bednarek

Wójt Gminy Czerniewice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 pkt 1 oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej¹ w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych² oraz art. 31 ust. 1 ustawy z 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czerniewicach⁴, adres: ul. Mazowiecka 39, 97-216 Czerniewice, przeprowadzono kontrolę w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ww. ustaw. Ocenie podlegał stopień wywiązywania się przez Wójta Gminy Czerniewice z wykonywania ww. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a w szczególności: terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku.

Czynności kontrolne w trybie zwykłym przeprowadzono w dniach 23, 24 i 25 października 2023 roku przez 3-osobowy (w dniu 25 października 2023 roku 2-osobowy) zespół kontrolerów, będących pracownikami Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, w składzie:

1. Monika Szewczyk – Starszy Specjalista w Oddziale do Spraw Rodziny w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej (osoba pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów) na podstawie upoważnienia Nr 188/2023 r.

1 (Dz. U. z 2020 r. poz. 224)

2 (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.), dalej: ustawa o świadczeniach rodzinnych

3 (Dz. U. z 2022 r., poz. 1205), dalej: ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

4 Dalej: GOPS lub Ośrodek

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

2. Klaudyna Lekler - Lipińska – Starszy Specjalista w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia Nr 189/2023 r.

3. Malwina Łukasiewicz – Starszy Specjalista w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia Nr 190/2023 r.

Upoważnienia do kontroli zostały wydane przez Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, działającego z upoważnienia Wojewody Łódzkiego. Kontrolujący dokonali wpisu do książki kontroli GOPS w Czerniewicach pod poz. 3/2023 r.

I. Uregulowania prawne i ocena prawidłowości zapisów w dokumentacji, na podstawie której Wójt Gminy Czerniewice – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerniewicach, realizuje zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

W okresie objętym kontrolą funkcję Wójta Gminy Czerniewice pełnił Pan Andrzej Bednarek⁵. Kontrolowana problematyka została unormowana w Statucie Ośrodka, nadanym Uchwałą Nr XXVIII/171/20 Rady Gminy Czerniewice z dnia 27 listopada 2020 r. oraz Regulaminie Organizacyjnym, wprowadzonym Zarządzeniem Nr 1/2019 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerniewicach z dnia 15 lutego 2019 roku. Ww. dokument określa zadania i kompetencje pracowników zatrudnionych na stanowisku do spraw obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Kontrolujący ustalili, że Wójt Gminy Czerniewice powołał na stanowisko Kierownika GOPS w Czerniewicach Panią Monikę Łazowską⁶. Wójt Gminy Czerniewice powierzył realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Kierownikowi Ośrodka, któremu wydał upoważnienia do prowadzenia postępowań, a także wydawania decyzji administracyjnych w zakresie: świadczeń rodzinnych⁷, świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych⁸. Pracownicy Ośrodka posiadali niezbędne upoważnienia⁹ do realizacji zadań i prowadzenia postępowań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wyłączeniem decyzji

5 Zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Czerniewicach z 26 października 2018 r.

6 Zarządzeniem Nr 83/2018 Wójta Gminy Czerniewice z dnia 19 grudnia 2018 r.

7 Zarządzenie Nr 8/2019 Wójta Gminy Czerniewice z dnia 2 stycznia 2019 r.

8 Zarządzenie Nr 6/2019 oraz Nr 9/2019 Wójta Gminy Czerniewice z dnia 2 stycznia 2019 r.

9 Zarządzenie Nr 0050.11.2021 z dnia 19 lutego 2021 r., Nr 0113/21/2004 z dnia 6 maja 2004 r., ROOr. 0113/34/2010 z dnia 30 lipca 2010 r.,

administracyjnych. Podczas rozmowy z Kierownikiem GOPS ustalono, że w Ośrodku nie opracowano wewnętrznych procedur w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wprowadzenie wewnętrznych procedur w tym zakresie należy traktować jako dobrą praktykę.

GOPS w Czerniewicach, zgodnie z art 23 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 15 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zawarł umowę licencyjną na 2022 rok na oprogramowanie do obsługi Świadczeń Rodzinnych (SR) oraz Funduszu Alimentacyjnego (FA).

Kontrolowane rozwiązania organizacyjne podmiotu realizującego zadanie w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego nie naruszają treści art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

II. Terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych – zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prawidłowość prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych – zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰

Ośrodek prowadzi papierowy rejestr złożonych wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz rejestr wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kontrolujący zweryfikowali dane zawarte w rejestrach papierowych. W rejestrze złożonych wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych zarejestrowano 257 wniosków (w tym 255 wniosków w formie papierowej oraz 2 w formie elektronicznej). Wszystkie wnioski poddane kontroli były każdorazowo opatrzone pieczęcią i datą wpływu wniosku do Ośrodka. Wnioski zostały prawidłowo i kompletnie wypełnione przez wnioskodawców. Do wniosków były dołączone dokumenty dotyczące dochodów oraz inne dokumenty wymagane, stosowne do wnioskowanych dodatków i świadczeń. Skontrolowane wnioski w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeniach z funduszu alimentacyjnego każdorazowo były weryfikowane z danymi Centralnej Bazy Beneficjentów (w ramach Emp@tii). Wskazane we wniosku dane osobowe – tj. imię, nazwisko, data urodzenia/zgonu, numery PESEL, stopień pokrewieństwa, były każdorazowo weryfikowane w systemie

10 (Dz. U. z 2021 r., poz.735 ze zm.)

„Emp@tia” przez osobę prowadzącą postępowanie administracyjne w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeniach z funduszu alimentacyjnego. Dane dotyczące przyznania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności weryfikowane były w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitorowania Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN). Organ prawidłowo ustalał prawo do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, kwoty dodatków i świadczeń oraz okres ich przysługiwania. Wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne były doręczane stronom za pośrednictwem wyznaczonych pracowników Urzędu Gminy lub były odbierane przez strony w siedzibie GOPS. Ośrodek terminowo realizował wypłatę przyznanych świadczeń.

Czynności kontrolne przeprowadzono w oparciu o nielosowy dobór próby, czyli sposób oparty na intuicji i wiedzy badacza oraz kryteriach zdroworozsądkowych. W toku kontroli ustalono, że złożone wnioski zawierały informacje wymienione w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych¹¹.

Skontrolowano 20 spraw z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym: 12 spraw zawierających decyzje przyznające prawo do świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami¹², 1 sprawę zawierającą decyzję przyznającą prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, 1 sprawę zawierającą decyzję przyznającą prawo do świadczenia rodzicielskiego, 2 sprawy zawierające decyzje przyznające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, 1 sprawę zawierającą decyzję przyznającą prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, 1 sprawę zawierającą decyzję przyznającą prawo do zasiłku pielęgnacyjnego, 2 sprawy zawierające decyzje odmawiające przyznania prawa do wnioskowanych świadczeń.

Kontroli poddano sprawy o numerach decyzji:

1. ŚR.522.3.2022.AG,	11. ŚR.5211.2.2022.AG,
2. ŚR.524.10.2022.AG,	12. ŚR.5210.14.2022.AG,
3. ŚR.520.150.2022.AG,	13. ŚR.5212.2.2022.AG,
4. ŚR.520.21.2022.AG,	14. ŚR.520.75.2022.AG,
5. ŚR.520.22.2022.AG,	15. ŚR.520.35.2022.AG,

¹¹ (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466)

¹² z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

6. ŚR.520.43.2022.AG,	16. ŚR.520.71.2022.AG,
7. ŚR.520.44.2022.AG,	17. ŚR.520.74.2022.AG,
8. ŚR.520.87.2022.AG,	18. ŚR.520.129.2022.AG,
9. ŚR.520.10.2022.AG,	19. ŚR.5211.9.2022.AG,
10. ŚR.520.105.2022.AG,	20. ŚR.520.26.2022.AG.

W poddanych kontroli sprawach stwierdzono następujące uchybienia:

1. w sentencji decyzji ŚR.520.87.2022.AG oraz ŚR.520.105.2022.AG przyznających prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami w oparciu o mechanizm „złotówka za złotówkę” nie wskazano osób, na które przyznano przedmiotowe świadczenia oraz nie określono formy i terminów wypłat świadczeń, zgodnie z art. 26 ust. 3 i 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych;
2. w podstawie prawnej decyzji ŚR.5211.2.2022.AG oraz ŚR.5211.9.2022.AG przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, nie przywołano art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych;
3. w decyzji ŚR.520.74.2022.AG nie wskazano okresu od kiedy odmówiono przyznania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, co skutkuje brakiem informacji na jaki okres zasiłkowy odmówiono prawa do przedmiotowego świadczenia – art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W decyzji ŚR.520.129.2022.AG również należało wskazać okres, od którego została wydana decyzja odmowna. Jednocześnie w podstawie prawnej tej decyzji nie uwzględniono art. 13 ustawy o świadczeniach rodzinnych, o które strona wnioskowała;
4. w podstawie prawnej decyzji o numerze ŚR.520.75.2022.AG niewłaściwie przywołano art. 15 ust. 1 pkt 2. Przedmiotową decyzją przyznano dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła, zatem właściwym byłoby powołanie w podstawie prawnej art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych;
5. w podstawie prawnej decyzji o numerze ŚR.520.35.2022.AG niewłaściwie przywołano art. 15 ust.1 pkt 1. Przedmiotową decyzją przyznano dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się

- siedziba szkoły, zatem właściwym byłoby powołanie w podstawie prawnej art. 15 ust. 1 pkt. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych;
6. w podstawach prawnych decyzji ŚR.520.87.2022.AG oraz ŚR.520.105.2022.AG powołano bezzasadnie art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, gdyż strony nie wnioskowały o dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, natomiast w podstawie prawnej decyzji ŚR.520.26.2022.AG bezzasadnie powołano art. 11a ww. ustawy, ponieważ strona nie wnioskowała o dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka;
 7. decyzją ŚR.524.10.2022.AG przyznano wnioskowany przez stronę dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, zatem właściwym byłoby powołanie w podstawie prawnej art. 9 ustawy o świadczeniach rodzinnych;
 8. zrealizowano decyzje nieprawomocne (w 3 przypadkach), tj. wypłata świadczeń nastąpiła przed doręczeniem i odebraniem decyzji przez wnioskodawców:
 - ŚR.522.3.2022.AG – wypłata świadczeń nastąpiła w dniu 16.05.2022 r., natomiast strona odebrała decyzję 18.05.2022 r.,
 - ŚR.5211.2.2022.AG – wypłata świadczeń nastąpiła w dniu 12.04.2022 r., natomiast strona odebrała decyzję 13.04.2022 r.,
 - ŚR.5210.14.2022.AG – wypłata świadczeń nastąpiła w dniu 16.05.2022 r., natomiast strona odebrała decyzję 18.05.2022 r.;
 9. z treści sentencji decyzji ŚR.520.21.2022.AG wynika, iż organ nie przyznał stronie wnioskowanych przez nią dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na dwójkę dzieci. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że *„dodatki z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na dzieci (...) z wniosku z dnia 19.07.2022 roku zostały wypłacone w dniu 21.09.2022 roku (...)”*. Z wyjaśnień Kierownika wynika, że w programie do obsługi świadczeń rodzinnych wprowadzono dwa wnioski i omyłkowo wydrukowano decyzję bez dodatków na rozpoczęcie roku szkolnego. Kontrolujący zweryfikowali powyższe na podstawie przedstawionych przez Kierownika GOPS w Czerniewicach list wypłat oraz wyciągu bankowego, z których wynika, że wnioskowane przez stronę dodatki do zasiłku rodzinnego zostały wypłacone wraz z pozostałymi przyznanymi przedmiotową decyzją świadczeniami w ustawowym terminie.

W rejestrze złożonych wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zarejestrowano 14 wniosków (w tym 13 złożono w formie papierowej, a 1 w formie

elektronicznej). Ośrodek w okresie kontrolowanym wydał 14 decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Czynności kontrolne przeprowadzono w oparciu o nielosowy dobór próby, czyli sposób oparty na intuicji i wiedzy badacza oraz kryteriach zdroworozsądkowych. W toku kontroli ustalono, że złożone wnioski zawierały informacje wymienione w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego¹³.

Kontroli poddano 14 spraw dotyczących przyznania **świadczeń z funduszu alimentacyjnego** o numerach decyzji:

1. FA.530.10.2022.MM,	8. FA.530.3.2022.MM,
2. FA.530.7.2022.MM,	9. FA.530.2.2022.MM,
3. FA.530.11.2022.MM,	10. FA.530.1.2022.MM,
4. FA.530.9.2022.MM,	11. FA.530.13.2022.MM,
5. FA.530.8.2022.MM,	12. FA.530.14.2022.MM,
6. FA.530.6.2022.MM,	13. FA.530.12.2022.MM,
7. FA.530.4.2022.MM,	14. FA.530.5.2022.MM.

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli wniosków i zgromadzonych dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnienia do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalono, że wnioski te zostały rozpatrzone, a decyzje administracyjne wydane z zachowaniem ustawowych terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego były przyjmowane przez pracowników z kompletem załączników, które zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego¹⁴. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego przez wnioskodawcę, pracownicy Ośrodka zastosowali prawidłowe wyliczenia kwoty alimentów tzw. „złotówka za złotówkę”. W poddanych kontroli sprawach nie stwierdzono uchybień i

13 (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467)

14 (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467)

nieprawidłowości w zakresie przyznania i terminowości wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontroli poddano prawidłowość prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych - zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny¹⁵, weryfikując 7 postępowań:

1. FA.532.1.2022.MM,
2. FA.532.2.2022.MM,
3. FA.532.3.2022.MM,
4. FA.532.4.2022.MM,
5. FA.532.5.2022.MM,
6. FA.532.6.2022.MM,
7. FA.532.7.2022.MM.

Podczas kontroli spraw dotyczących prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych ustalono:

- w sprawie **FA.532.1.2022.MM** – GOPS w Czerniewicach Ośrodek w dniu 28.09.2021 r. otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, którego wezwał 1.02.2022 r. Dłużnik alimentacyjny odebrał wezwanie na wywiad, jednak na pokwitowaniu odbioru wezwania nie figurowała data odbioru. Dłużnik zgłosił się do Ośrodka 17.02.2022 roku i udzielił wywiadu alimentacyjnego oraz złożył oświadczenie majątkowe. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, iż dłużnik alimentacyjny jest rolnikiem. Informacje zawarte w wywiadzie alimentacyjnym zostały przekazane komornikowi sądowemu.

- w sprawie **FA.532.2.2022.MM** - GOPS w Czerniewicach, jako organ właściwy dłużnika alimentacyjnego wniosek o podjęcie działań otrzymał 23.08.2021 r. Dłużnik został wezwany 21.02.2022 roku i stawił się na wywiad 8.03.2022 r. Udzielił wywiadu alimentacyjnego oraz złożył oświadczenie majątkowe. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, że dłużnik alimentacyjny jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy¹⁶ w Tomaszowie Mazowieckim, jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Organ właściwy dłużnika alimentacyjnego nie wysłał wniosku o aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego, co należy uznać za **nieprawidłowość**.

15 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.)

16 Zwany dalej PUP

- w sprawie **FA.532.3.2022.MM** – Ośrodek otrzymał 18.10.2021 r. wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego od organu właściwego wierzyciela. Dłużnik, pismem z 21.02.2022 r. został wezwany na wywiad alimentacyjny. Wezwanie odebrał 23.02.2022 r., natomiast na wywiad zgłosił się 10.03.2022 roku. Złożył też oświadczenie majątkowe. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, iż dłużnik alimentacyjny jest domownikiem w gospodarstwie i podlega ubezpieczeniu w KRUS. Dłużnik oświadczył również, że co miesiąc wpłaca do komornika sądowego około 700,00 zł miesięcznie celem spłaty zadłużenia.

- w sprawie **FA.532.4.2022.MM** – Ośrodek otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego 8.11.2021 r. Dłużnik został wezwany 21.02.2022 r. i stawił się w GOPS w Czerniewicach 10.03.2022 r. w celu złożenia oświadczenia majątkowego i udzielenia wywiadu alimentacyjnego. Z wywiadu wynika, że dłużnik alimentacyjny pracuje i posiada umowę o pracę na czas określony.

- w sprawie **FA.532.5.2022.MM** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerniewicach otrzymał 1.12.2021 r. wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Do dłużnika alimentacyjnego 21.02.2022 r. zostało wysłane wezwanie na wywiad alimentacyjny. Dłużnik nie odebrał wezwania. Do Ośrodka wróciło awizo z 2.03.2022 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerniewicach 4.07.2022 r. złożył wniosek o ściganie do Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim. W odpowiedzi zwrotnej z 4.01.2023 r. otrzymał informację, że do Sądu w Grójcu został przesłany akt oskarżenia. Ośrodek nie wystąpił jednak do Starostwa Powiatowego z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu, co należy uznać za **nieprawidłowość**.

- w sprawie **FA.532.6.2022.MM** – GOPS w Czerniewicach 21.02.2022 r. wezwał dłużnika alimentacyjnego na wywiad. Dłużnik wezwanie odebrał 10.03.2022 r. i tego samego dnia zgłosił się do Ośrodka w celu przeprowadzenia z nim wywiadu alimentacyjnego. Z wywiadu wynika, że dłużnik alimentacyjny jest osobą bezrobotną niezarejestrowaną. GOPS w Czerniewicach nie zobowiązał dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się we właściwym powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, co należy uznać za **nieprawidłowość**.

- w sprawie **FA.532.7.2022.MM** – Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerniewicach wezwał dłużnika alimentacyjnego na wywiad 21.02.2022 r. Dłużnik odebrał wezwanie 22.02.2022 r. i stawił się w Ośrodku 25.02.2022 r. Udzielił wywiadu alimentacyjnego i złożył oświadczenie majątkowe. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, iż dłużnik alimentacyjny jest osobą zarejestrowaną w PUP jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Ośrodek nie

wystąpił do PUP z wnioskiem o aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego, co należy uznać za **nieprawidłowość**.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerniewicach zgodnie z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, co miesiąc przekazuje do biur informacji gospodarczej dane dotyczące zadłużeń dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

GOPS w Czerniewicach nie wypełnił obowiązku wynikającego z art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych¹⁷ informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych¹⁸, w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wyżej wymieniony przepis wszedł w życie 1 grudnia 2021 r.

Z przesłanych wyjaśnień Kierownika GOPS wynika, iż Ośrodek nie korzystał z przesyłu zadłużeń dłużników alimentacyjnych przez KRZ, ze względu na fakt, iż wszystkie sprawy są prowadzone przez komorników sądowych i organ właściwy. Kontrolujący nie uznali wyjaśnień Kierownika, gdyż obowiązek dotyczący wpisów do KRZ, w tym posiadania konta, nakłada art. 8a ust. 1 pkt. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Należy nadmienić również, że czynności w KRZ, w tym zamieszczanie informacji przez podmioty do tego zobowiązane, realizuje się przez konto w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe. GOPS musi zatem posiadać założone konto. Warto podkreślić, że za pośrednictwem tego konta można wykonywać czynności również w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przyszłości również w kolejnych systemach resortu sprawiedliwości. Mimo, iż konto zostało założone przez Ośrodek 26.10.2023 r., kontrolujący uznają za **nieprawidłowość** brak aktywnego konta w KRZ w okresie objętym kontrolą tj. od 1.12.2022 roku do 31.12.2022 roku.

III. Kontrolowanie poprawności danych przekazywanych w sprawozdania rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych zrealizowanych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin, jak również z realizacji w województwie łódzkim zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Zweryfikowano rzetelność sporządzanych sprawozdań, przekazywanych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Skontrolowano sprawozdania

17 Dalej: KRZ

18 (Dz. U. z 2021 r. poz. 1909)

rzeczowo – finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za rok 2022 w oparciu o raporty z systemu dziedzinowego. Weryfikacji danych dokonano na podstawie zestawienia środków zrealizowanych w zakresie świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, jednorazowej zapomogi, „Za życiem” oraz funduszu alimentacyjnego w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.. Skontrolowano sprawozdania rzeczowo – finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych w kolejnych miesiącach II kwartału 2022 r. oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w kolejnych miesiącach III kwartału 2022 r. w oparciu o raporty z systemu dziedzinowego. Ośrodek przekazał dane dotyczące liczby złożonych do organu wniosków z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które były zgodne z raportami z systemu dziedzinowego.

Stwierdzono rozbieżności w zakresie danych dotyczących liczby dłużników alimentacyjnych. W części F pkt 1 sprawozdania rzeczowo-finansowego z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów GOPS Czerniewice wykazał 43 dłużników alimentacyjnych w gminie, natomiast z informacji otrzymanych od Kierownika Ośrodka wynika, iż było 7 dłużników, w stosunku do których jednostka jest organem właściwym dłużnika (dokument w aktach sprawy). Z pisemnych wyjaśnień Kierownika GOPS w Czerniewicach wynika, iż rozbieżność ta spowodowana jest wczytywaniem przez system dziedzinowy liczby wszystkich dłużników z terenu gminy Czerniewice, a nie z danego okresu 2022 r. Kierownik twierdzi również, że *„należało ręcznie poprawiać liczbę dłużników alimentacyjnych, jednak tego nie uczyniono”*.

Niewłaściwie przekazane przez Ośrodek dane w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z realizacji zadania, powodują błędy w danych opracowywanych w raportach wojewódzkich i ogólnopolskich. Mając na uwadze powyższe, kontrolujący stwierdzili, że sprawozdania w zakresie liczby dłużników alimentacyjnych w gminie nie odzwierciedlają stanu faktycznego realizacji zadania. GOPS w Czerniewicach powinien zwracać uwagę na poprawność danych przekazywanych w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych.

IV. Efektywność realizacji zadania w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego

W 2022 r. Wójt Gminy Czerniewice otrzymał dotację z budżetu państwa na realizację zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekuna w łącznej wysokości 2 034 372 zł. Z otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę

2 026 936,50 zł, z tego na wypłatę świadczeń 1 967 559,85 zł, na koszty obsługi wydatkowano w ramach zadania 59 376,65 zł. Do budżetu państwa zwrócono niewykorzystane środki finansowe w wysokości 7 435,50 zł. Powyższe kwoty są zgodne z danymi otrzymanymi z Oddziału Planowania i Analiz Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. świadczenia rodzinne przyznano 229 decyzjami administracyjnymi wraz z decyzjami zmieniającymi prawo do świadczeń przyznanych wcześniejszymi decyzjami. W okresie kontrolowanym fundusz alimentacyjny przyznano 14 decyzjami administracyjnymi. Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane są w Ośrodku w formie bezgotówkowej, czyli środki są przekazywane bezpośrednio na konta bankowe wnioskodawców, za wyjątkiem jednego świadczenia – zasiłku pielęgnacyjnego, który jest wypłacany przekazem pocztowym. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerniewicach nie realizował wypłat w formie rzeczowej, ani w formie opłacania usług w zakresie świadczeń rodzinnych.

W okresie kontrolowanym Ośrodek przekazał do Wojewody Łódzkiego 1 sprawę dotyczącą ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego, w celu zweryfikowania, czy zachodzi koordynacja systemu zabezpieczenia społecznego. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie, świadczenie zostało wypłacone w 2022 r.

W kontrolowanym okresie wydano 28 decyzji odmawiających uprawnienia do świadczeń rodzinnych, w stosunku do których nie wpłynęły żadne odwołania do organu II instancji. Z zakresu realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2022 r. wydano 1 decyzję odmawiającą prawa do świadczeń.

Pracownicy realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2022 r. nie uczestniczyli w szkoleniach. Ośrodek zamieszczał informacje dla mieszkańców dotyczące m. in. terminów składania wniosków w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego na stronie internetowej Gminy Czerniewice oraz w lokalnej gazecie. Prasa była dostarczana do każdego mieszkańca Gminy, a także dostępny był w wersji online na stronie internetowej Gminy Czerniewice. Ponadto pracownicy GOPS w Czerniewicach na bieżąco udzielali mieszkańcom Gminy informacji o przedmiotowych świadczeniach.

W okresie kontrolowanym do GOPS w Czerniewicach nie wpłynęła żadna skarga na postępowania prowadzone przez organ w zakresie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na podstawie dokonanych ustaleń, prowadzone przez Wójta Gminy Czerniewice postępowania administracyjne w sprawie o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**, postępowania administracyjne w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ocenia się **pozytywnie**, natomiast prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Za uchybienia i nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli odpowiada Kierownik Ośrodka i pracownicy realizujący kontrolowane zadanie.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 22 listopada 2023 r. nie wniesiono zastrzeżeń – pismo Wójta Gminy Czerniewice z dnia 27 listopada 2023 r. (wpływ do tut. Wydziału 28 listopada 2023 r.).

Działając na podstawie art. 47 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, przekazuję Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami i nieprawidłowościami zalecam aby:

w sentencji decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami w oparciu o mechanizm „złotówka za złotówkę” wskazywać osoby, na które przyznano przedmiotowe świadczenia oraz określać formy i terminy wypłat świadczeń, zgodnie z art. 26 ust. 3 i 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych;

w podstawie prawnej decyzji administracyjnych wskazywać konkretne przepisy (artykuł/ustęp/punkt), na podstawie których przyznawana jest pomoc finansowa;

nie realizować decyzji nieostatecznych;

w sentencji decyzji przyznających bądź odmawiających prawa do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami wskazywać wszystkie dodatki zgodnie ze złożonym wnioskiem;

w decyzjach odmawiających przyznania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, wskazywać okres od kiedy odmówiono prawa do przedmiotowego świadczenia;

zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w sytuacji, w których sprawy dłużników nie będą prowadzone przez komorników sądowych;

w stosunku do dłużników alimentacyjnych – niezwłocznie podejmować wszelkie działania wynikające z rozdziału 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

dołożyć należytej staranności przy sporządzaniu sprawozdań z realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w ten sposób aby dane zawarte w systemie dziedzinowym do obsługi świadczeń były zgodne z danymi w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 49 ww. ustawy, należy poinformować Kierownika jednostki kontrolującej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Informacje w powyższym zakresie należy przekazać w terminie **30 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź) za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej ePUAP: /lodzuw/skrytka wskazując w treści pisma znak sprawy:

RPS-I.431.44.2023.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anna Rosławska
**Zastępca kierownika Oddziału nadzoru
w pomocy społecznej
w Wydziale Rodziny i Polityki
Społecznej**